

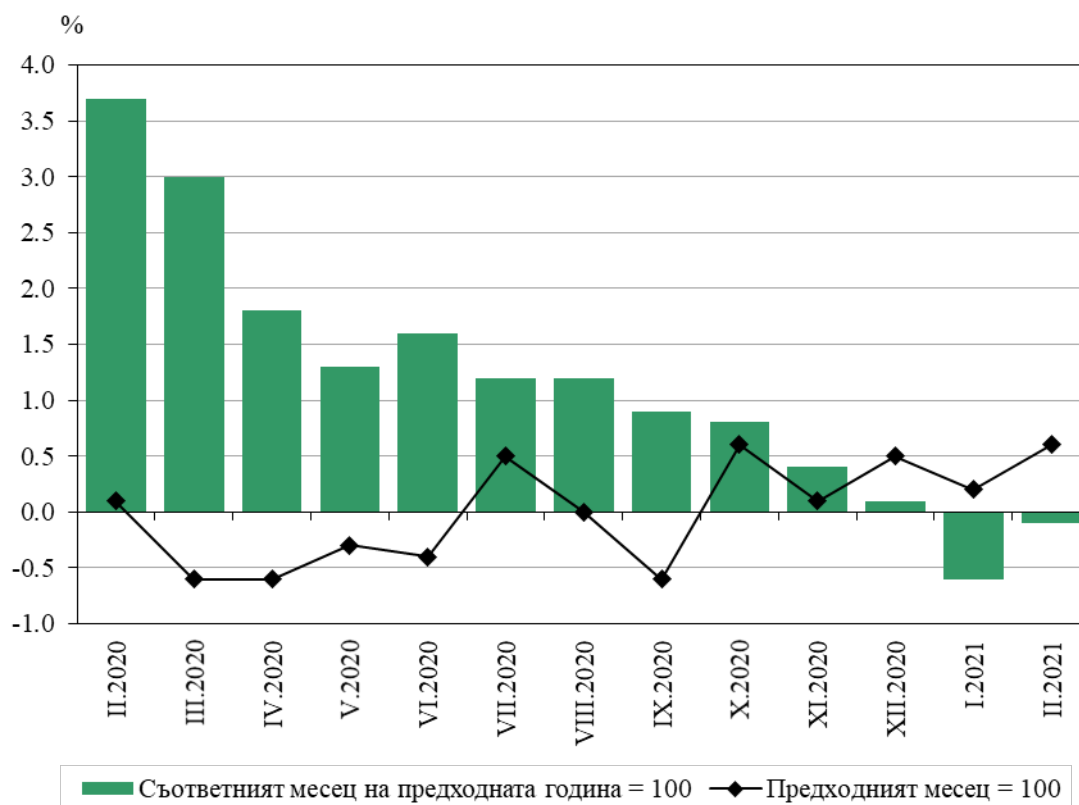
ИНФЛАЦИЯ И ИНДЕКСИ НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ ЗА ФЕВРУАРИ 2021 ГОДИНА

Индекс на потребителските цени (ИПЦ)

Индексът на потребителските цени за февруари 2021 г. спрямо януари 2021 г. е 100.6%, т.е. месечната инфлация е 0.6%. Инфлацията от началото на годината (февруари 2021 г. спрямо декември 2020 г.) е 0.8%, а годишната инфлация за февруари 2021 г. спрямо февруари 2020 г. е минус 0.1% (фиг. 1, табл. 1 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода март 2020 - февруари 2021 г. спрямо периода март 2019 - февруари 2020 г. е 1.0%.

Фиг. 1. Инфлация, измерена чрез ИПЦ, по месеци

През февруари 2021 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 1.2%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - цените остават на равнището от миналия месец;
- облекло и обувки - намаление с 1.7%;

- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.2%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с 0.5%;
- здравеопазване - увеличение с 0.1%;
- транспорт - увеличение с 2.0%;
- съобщения - цените остават на равнището от миналия месец;
- развлечения и култура - намаление с 0.6%;
- образование - намаление с 0.2%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 0.1%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 1.7%.

През февруари 2021 г. са се увеличили цените на следните хранителни продукти: брашно - с 0.1%, хляб - с 1.4%, малотрайни колбаси - с 0.1%, мляно месо (кайма) - с 0.1%, сирене - с 0.9%, кашкавал - с 2.7%, извара - с 2.7%, маргарин - с 0.2%, олио - с 2.6%, ябълки - с 3.9%, цитрусови и южни плодове - с 3.7%, домати - с 4.6%, краставици - с 16.5%, зеле - с 11.1%, пипер - с 18.0%, зрял лук и чесън - съответно с 3.9 и 1.3%, кореноплодни зеленчуци (моркови и червено цвекло) - с 4.0%, листни зеленчуци - с 2.0%, маслини - с 1.7%, гъби - с 0.3%, леща - с 1.3%, картофи - с 0.4%, захар - с 0.3%, оцет - с 1.1%, сол - с 0.4%, кафе - с 0.8%, чай - с 1.8%, ракии - с 1.3%, вина - с 0.8%, и други.

През февруари 2021 г. са се намалили цените на следните хранителни продукти: ориз - с 0.7%, макаронени изделия - с 1.1%, месо от едър рогат добитък - с 1.2%, свинско месо - с 1.5%, месо от домашни птици - с 0.4%, трайни колбаси - с 0.1%, риба - с 0.5%, пълномаслено и нискомаслено прясно мляко - съответно с 0.8 и 1.5%, кисели млека - с 1.2%, яйца - с 0.8%, масло - с 1.9%, зрял боб - с 1.3%, шоколад и шоколадови изделия - с 1.0%, пресни зеленчукови подправки - с 1.6%, минерална вода - с 1.5%, газирани напитки - с 0.9%, плодови сокове - с 1.3%, бира - с 0.7%, и други.

През февруари 2021 г. в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано увеличение на цените при: централно газоснабдяване - с 6.3%, газообразни горива за битови нужди - с 1.7%, дърва за отопление - с 0.3%, мебели - с 1.1%, готварски печки - с 1.3%, прахове за пране - с 1.0%, резервни части за ЛТС - с 1.2%, дизелово гориво - с 3.8%, автомобилен бензин А95Н - с 4.0%, автомобилен бензин А100Н - с 3.3%, газ пропан-бутан за ЛТС - с 6.7%, метан за ЛТС - с 2.2%, курсове за водачи на ЛТС - с 2.3%, телевизори - с 1.3%, цветарство - с 3.6%, бръснаро-фризьорски услуги - с 0.5%, и други.

През разглеждания месец в групите на нехранителните стоки и услугите е регистрирано намаление на цените при: облекло и обувки - съответно с 1.1 и 3.0%, хладилници - с 0.2%, перални и съдомиялни машини - с 0.4%, отоплителни уреди и климатични инсталации - с по 1.0%, мобилни телефонни апарати - с 0.6%, гуми за автомобили и велосипеди - с 0.9%, принадлежности за ЛТС - с 0.3%, настолни персонални компютри - с 0.7%, продукти за лична хигиена - с 0.8%, козметични продукти - с 0.4%, такси за детски градини и ясли - с 5.7%, и други.

През февруари 2021 г. са се увеличили цените на: лекарствените продукти - с 0.1%, лекарските и стоматологичните услуги - съответно с 0.5 и 0.4%, и извънболничните медицински услуги (рентгенови снимки и лабораторни изследвания на кръв) - с 1.8%.

По окончателни данни на НСИ индексът на потребителските цени за януари 2021 г. спрямо декември 2020 г. е 100.2%, т.е. месечната инфлация е 0.2% (табл. 4 от приложението).

Хармонизиран индекс на потребителските цени (ХИПЦ)

Хармонизираният индекс на потребителските цени за февруари 2021 г. спрямо януари 2021 г. е 100.5%, т.е. месечната инфлация е 0.5%. Инфлацията от началото на годината (февруари 2021 г. спрямо декември 2020 г.) е 0.7%, а годишната инфлация за февруари 2021 г. спрямо февруари 2020 г. е 0.2% (табл. 2 от приложението).

Средногодишната инфлация за периода март 2020 - февруари 2021 г. спрямо периода март 2019 - февруари 2020 г. е 0.7%.

Според ХИПЦ през февруари 2021 г. спрямо предходния месец цените на стоките и услугите в потребителските групи са се променили, както следва:

- хранителни продукти и безалкохолни напитки - увеличение с 0.9%;
- алкохолни напитки и тютюневи изделия - цените остават на равнището от миналия месец;
- облекло и обувки - намаление с 1.5%;
- жилища, вода, електроенергия, газ и други горива - увеличение с 0.2%;
- жилищно обзавеждане, домакински уреди и принадлежности и обичайно поддържане на дома - увеличение с 0.5%;
- здравеопазване - увеличение с 0.1%;
- транспорт - увеличение с 1.2%;
- съобщения - цените остават на равнището от миналия месец;
- развлечения и култура - увеличение с 0.2%;
- образование - намаление с 0.2%;
- ресторанти и хотели - увеличение с 0.1%;
- разнообразни стоки и услуги - увеличение с 2.1%.

По окончателни данни на НСИ хармонизираният индекс на потребителските цени за януари 2021 г. спрямо декември 2020 г. е 100.2%, т.е. месечната инфлация е 0.2% (табл. 5 от приложението).

Индекс на цените за малката кошница (ИЦМК)

Индексът на цените за малката кошница за февруари 2021 г. спрямо януари 2021 г. е 100.5%, а от началото на годината (февруари 2021 г. спрямо декември 2020 г.) е 100.8% (табл. 3 от приложението).

През февруари 2021 г. цените на стоките и услугите от малката кошница за най-нискодоходните 20% от домакинствата са се променили спрямо предходния месец, както следва:

- хранителни продукти - увеличение с 1.0%;
- нехранителни стоки - цените остават на равнището от миналия месец;
- услуги - цените остават на равнището от миналия месец.

По окончателни данни на НСИ индексът на цените за малката по състав кошница за януари 2021 г. спрямо декември 2020 г. е 100.3% (табл. 6 от приложението).

Методологични бележки

Индексът на потребителските цени е официален измерител на инфлацията в Република България. Той оценява общото относително изменение на цените на стоките и услугите, използвани от домакинствата за лично (непроизводствено) потребление, и се изчислява, като се прилага структурата на крайните парични потребителски разходи на българските домакинства. Основен източник на информация за разходите е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. ИПЦ в година t се изчислява при структура на разходите от година $t - 1$.

Хармонизираният индекс на потребителските цени е сравнима мярка на инфлацията на държавите от ЕС. Той е един от критериите за ценовата стабилност и за присъединяването на България към еврозоната. ХИПЦ, както и ИПЦ, измерва общото относително изменение в равнището на цените на стоките и услугите. Двата индекса се изчисляват от една и съща кошница от стоки и услуги и от едни и същи цени, но се различават по използваните тегла. ХИПЦ се изчислява с тегла, представляващи относителните дялове по групи стоки на индивидуалното и колективното потребление на всички домакинства (включително институционалните и чуждестранните) на икономическата територия на страната. Основен източник на информация за теглата са данните от националните сметки. При изчисляването му за 2021 г. за тегла се използват данни за крайните парични потребителски разходи на домакинствата (КППРД) - вътрешна концепция за 2019 г., които са преразгледани и актуализирани, за да бъдат представителни за 2020 г., следвайки методологичните препоръки на Евростат относно конструирането на теглата на ХИПЦ в случай на големи промени на разходите на потребителите¹.

В изпълнение на изискванията на Регламент (ЕС) № 2015/2010 от началото на 2016 г. беше сменена базисната година за ХИПЦ и всички индекси се изчисляват и публикуват при база 2015 година. Динамичните редове са преизчислени при новата базисна година и са публикувани на сайта на НСИ (www.nsi.bg).

Индексът на цените за малката кошница е измерител на средното относително изменение на цените на 100 социалнополлезни и жизненонеобходими стоки и услуги. Теглата за изчисляване на този индекс представляват относителните дялове на паричните разходи на най-нискодоходните 20% от домакинствата. Източник на информацията за теглата е изследването на бюджетите на домакинствата в страната. Този индекс в година t се изчислява с тегла от година $t - 1$.

Верижните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо предходния месец. Верижните индекси на потребителските цени са измерители на **месечната инфлация**.

12-месечните индекси на потребителските цени измерват изменението на цените през текущия месец спрямо същия месец на предходната година. 12-месечните индекси на потребителските цени са измерители на **годишната инфлация**.

¹ Guidance on the compilation of HICP weights in case of large changes in consumer expenditures, Eurostat, Directorate C, Macro-economic statistics, 03.02.2020

<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/10186/10693286/Guidance-on-the-compilation-of-HICP-weights-in-case-of-large-changes-in-consumer-expenditures.pdf>

Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината измерват изменението на цените през текущия месец спрямо декември на предходната година. Индексите на потребителските цени с натрупване от началото на годината са измерители на **натрупаната инфлация от началото на годината**. През декември всяка година 12-месечният индекс и индексът с натрупване от началото на годината са равни.

Средногодишните индекси на потребителските цени измерват средното изменение на цените за дванадесетте месеца на текущата година спрямо средното изменение на цените за дванадесетте месеца на предходната година. Средногодишните индекси на потребителските цени са измерители на **средногодишната инфлация**.

Индексите за януари 2021 г. се обявяват като предварителни, тъй като са изчислени с данни от изследването на домакинските бюджети за периода октомври 2019 - септември 2020 година. **Окончателните данни за индексите на потребителските цени за януари 2021 г.**, изчислени с годишните данни за теглата от изследването на домакинските бюджети за 2020 г., се обявяват заедно с данните за февруари 2021 година.

Индексите на потребителските цени в условията на кризата COVID-19

Националният ИПЦ, ХИПЦ и ИЦМК за февруари 2021 г. бяха произведени съгласно Методологичните препоръки на Евростат относно производството на ХИПЦ в контекста на кризата, свързана с COVID-19, прилагайки следните принципи:

- фиксирани статистически тегла, използвани при изчислението на индексите;
- производство на всички индекси съгласно класификацията ЕКОИКОП (Европейска класификация на индивидуалното потребление по цели);
- минимизиране на броя на импутираните цени и подиндекси, когато това е възможно;
- оценка на липсващите наблюдения на цените чрез прилагане на методи за импутиране.

Процентът на липсващите наблюдения на цените за февруари 2021 г. е 5%, разпределен по разделите на ЕКОИКОП, както следва:

Потребителски групи	(Проценти)
	Липсващи наблюдения на цените
00 Общ ИПЦ/ХИПЦ	5
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	1
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	1
03 Облекло и обувки	2
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	0
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	3
06 Здравеопазване	1
07 Транспорт	2
08 Съобщения	1
09 Развлечения и култура	5
10 Образование	9
11 Ресторанти и хотели	43
12 Разнообразни стоки и услуги	1

Оценката на липсващите наблюдения на цените беше извършена чрез препоръчаните от Евростат и съгласувани с държавите членки методи за импутиране:

- с индекса на най-близкия агрегат (подиндекс) в йерархичната структура на индекса (на ниво продукт, базирайки се на наличните цени за същия продукт) - за липсващите наблюдения на цените на продукти, които са налични на пазара;
- чрез коригиране на цената от предходния месец със сезонен фактор (*carry forward with a seasonal correction factor*) - за сезонни продукти, които не са налични на пазара (пътнически въздушен транспорт);
- пренасяне на последните наблюдавани цени (*carry forward the last observed prices*) - в отделни специфични случаи за продукти, за които се счита, че цените им ще останат същите (непроменени), след като ситуацията се върне към нормалното си състояние.

Приложение

Таблица 1

Индекси на потребителските цени за февруари 2021 година

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	II.2021		
		предходният месец = 100	декември 2020 = 100	съответният месец от предходната година = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.6	100.8	99.9
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	32.087	101.2	101.5	100.2
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.159	100.0	100.4	100.7
03 Облекло и обувки	3.673	98.3	94.7	96.2
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.410	100.2	100.2	100.4
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	5.100	100.5	100.6	101.0
06 Здравеопазване	8.186	100.1	100.2	101.3
07 Транспорт	8.966	102.0	103.3	94.0
08 Съобщения	5.586	100.0	100.2	100.1
09 Развлечения и култура	4.306	99.4	100.6	101.6
10 Образование	0.588	99.8	100.3	104.3
11 Ресторанти и хотели	4.125	100.1	100.3	102.2
12 Разнообразни стоки и услуги	4.814	101.7	101.4	101.6
Хранителни стоки	33.455	101.1	101.5	100.3
Нехранителни стоки	35.084	100.5	100.6	98.0
Обществено хранене	3.908	100.1	100.3	102.7
Услуги	27.553	100.2	100.2	101.3

Таблица 2

Хармонизирани индекси на потребителските цени за февруари 2021 година

Потребителски групи	Тегла	II.2021			
		2015 = 100	предходният месец = 100	декември 2020 = 100	съответният месец от предходната година = 100
		%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	107.16	100.5	100.7	100.2
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	239.522	117.05	100.9	101.2	100.4
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	70.808	110.99	100.0	100.4	101.0
03 Облекло и обувки	37.545	91.62	98.5	95.1	96.6
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	123.157	112.27	100.2	100.3	100.7
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	66.656	101.99	100.5	100.8	101.0
06 Здравеопазване	82.261	104.84	100.1	100.1	101.3
07 Транспорт	125.676	93.80	101.2	101.8	97.1
08 Съобщения	61.112	91.38	100.0	100.2	100.1
09 Развлечения и култура	56.863	106.70	100.2	100.9	100.9
10 Образование	16.802	120.55	99.8	100.2	104.4
11 Ресторанти и хотели	57.146	118.25	100.1	100.7	100.2
12 Разнообразни стоки и услуги	62.454	115.09	102.1	102.0	104.4

Таблица 3

Верижни индекси на цените за малката кошница от 100 социалнополезни и жизненонеобходими стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от домакинствата за февруари 2021 година

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		П.2021 предходният месец = 100
Общ ИЦМК	100.000	100.5
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	50.368	101.0
Облекло и обувки	3.343	98.1
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.057	100.1
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2.362	101.1
Здравеопазване	11.318	99.8
Транспорт	1.324	100.0
Съобщения	0.236	100.0
Развлечения и култура	0.549	99.9
Разнообразни стоки и услуги	4.443	100.7
Хранителни стоки	50.368	101.0
Нехранителни стоки	26.954	100.0
Услуги	22.678	100.0

Таблица 4

**Индекси на потребителските цени за януари 2021 година
(Окончателни данни)**

(Проценти)

Потребителски групи	Тегла	I.2021		
		предходният месец = 100	декември 2020 = 100	съответният месец от предходната година = 100
00 Общ ИПЦ	100.000	100.2	100.2	99.4
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	32.087	100.3	100.3	99.6
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	5.159	100.4	100.4	100.7
03 Облекло и обувки	3.673	96.4	96.4	95.9
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	17.410	100.0	100.0	100.3
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	5.100	100.2	100.2	100.6
06 Здравеопазване	8.186	100.1	100.1	101.5
07 Транспорт	8.966	101.3	101.3	91.8
08 Съобщения	5.586	100.2	100.2	100.0
09 Развлечения и култура	4.306	101.2	101.2	101.4
10 Образование	0.588	100.4	100.4	105.1
11 Ресторанти и хотели	4.125	100.2	100.2	102.8
12 Разнообразни стоки и услуги	4.814	99.7	99.7	99.6
Хранителни стоки	33.455	100.4	100.4	99.7
Нехранителни стоки	35.084	100.1	100.1	97.3
Обществено хранене	3.908	100.1	100.1	103.5
Услуги	27.553	100.0	100.0	100.8

Таблица 5

Хармонизирани индекси на потребителските цени за януари 2021 година
(Окончателни данни)

Потребителски групи	Тегла	I.2021			
		2015 = 100	предходният месец = 100	декември 2020 = 100	съответният месец от предходната година = 100
		%			
00 Общ ХИПЦ	1000.000	106.59	100.2	100.2	99.7
01 Хранителни продукти и безалкохолни напитки	239.522	115.97	100.3	100.3	99.9
02 Алкохолни напитки и тютюневи изделия	70.808	110.95	100.4	100.4	100.9
03 Облекло и обувки	37.545	92.98	96.6	96.6	96.5
04 Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	123.157	112.02	100.0	100.0	100.6
05 Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	66.656	101.44	100.3	100.3	100.7
06 Здравеопазване	82.261	104.75	100.1	100.1	101.5
07 Транспорт	125.676	92.71	100.6	100.6	95.1
08 Съобщения	61.112	91.38	100.2	100.2	100.0
09 Развлечения и култура	56.863	106.50	100.7	100.7	100.7
10 Образование	16.802	120.75	100.4	100.4	105.0
11 Ресторанти и хотели	57.146	118.15	100.6	100.6	100.5
12 Разнообразни стоки и услуги	62.454	112.68	99.9	99.9	102.3

Таблица 6

**Верижни индекси на цените за малката кошница
от 100 социалнополезни и жизненонеобходими
стоки и услуги на най-нискодоходните 20% от
домакинствата за януари 2021 година
(Окончателни данни)**

Потребителски групи	Тегла	(Проценти)
		I.2021 предходният месец = 100
Общ ИЦМК	100.000	100.3
Хранителни продукти и безалкохолни напитки	50.368	100.7
Облекло и обувки	3.343	97.2
Жилища, вода, електроенергия, газ и други горива	26.057	100.0
Жилищно обзавеждане, стоки и услуги за домакинството и за обичайно поддържане на дома	2.362	101.8
Здравеопазване	11.318	100.0
Транспорт	1.324	100.1
Съобщения	0.236	100.0
Развлечения и култура	0.549	100.3
Разнообразни стоки и услуги	4.443	99.7
Хранителни стоки	50.368	100.7
Нехранителни стоки	26.954	99.9
Услуги	22.678	99.9